

Силабус дисципліни Психологічна експертиза

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 Психологія

Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к. психол. н., ст. викладач **Притула Олеся Арсенівна**

Контактна інформація

olesapritula01@gmail.com +380974820104

Опис дисципліни

Дисципліна «Психологічна експертиза» покликана ознайомити студентів з основними питаннями психологічної експертизи, технологією її проведення та підготовки; сформувати здатність самостійно планувати та проводити психологічну експертизу, вибирати адекватні методи для дослідження особливостей особистості, виявляти та вивчати особистісні якості, індивідуально- психологічні та психофізіологічні особливості особистості. Дисципліна «Психологічна експертиза» спрямована на засвоєння у студентів теорії дослідження експертних матеріалів, що підлягають експертизі. Вивчення процедури оцінки, аналізу та прогнозу соціально-психологічних аспектів певної ситуації, в якій перебуває особа, а також надання рекомендацій щодо запобігання або подолання негативних наслідків психічних станів людини в тій чи іншій дезадаптивній ситуації.

Структура дисципліни

№ п/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Вступ до предмету «Психологічна експертиза».	Знати теоретичні основи та міждисциплінарні зв'язки психологічної експертизи, загальну характеристику та види психологічної експертизи.	Питання.
2.	Профайлінг як один з методів психологічної експертизи		
3.	Організація та методи проведення психологічної експертизи.	Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки щодо, випадків необхідних для проведення психологічної експертизи.	Питання, доповіді.

4.	Методичний інструментарій психологічної експертизи.	Знати особливості застосування традиційних методів дослідження в психологічній експертизі; специфічні методи дослідження психологічної експертизи.	Питання, доповіді.
5.	Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку.	Здійснювати інформування, оцінювання, генерування і висування нових ідей, а також вміння зробити експертний висновок на фоні проведеного дослідження.	Питання.
6.	Професійні та особистісні риси експерта.	Нормувати рівень вимог до експертів-психологів як спеціалістів з психологічної експертизи. Вміти застосовувати методи психологічного дослідження з метою проведення психологічної експертизи.	Питання, тести.
7.	Судово-психологічна експертиза.	Підтвердити своє бачення щодо зручності експертного дослідження у сфері судочинства.	Питання.
8.	Психологічна експертиза у сфері освіти.	Знати специфіку застосування психологічної експертизи у сфері освіти; вміти проводити психологічну експертизу у сфері освіти	Питання.
9.	Психологічна експертиза у сфері сімейних відносин.	Знати специфіку застосування психологічної експертизи у сфері сімейних відносин; вміти проводити психологічну експертизу у сфері сімейних відносин.	Питання.
10.	Психологічна експертиза у сфері праці та засобах масової комунікації.	Знати специфіку застосування психологічної експертизи у сфері праці; вміти проводити психологічну експертизу у сфері праці.	Питання, доповіді.

Літературні джерела:

1. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16. 01. 2020 № 463-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
2. Про судову експертизу: Закон України від 25.02. 1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
3. Про судово-медичну експертну діяльність. Проект Закону України від 16.06.2015 № 2081а. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH1LT68A>
4. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України. Наказ: МОН України від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971. Редакція: 11.12.2022. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KD0001?an=902096>
6. Сімейний кодекс України. Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
7. Андросович К. А. Основні етапи проведення психологічної експертизи *Теорія і практика сучасної науки та освіти (частина I): матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* м. Львів, 22-23 жовтня 2020 року. Львів : Львівський науковий форум, 2020. 68 с.URL:

<http://lviv-forum.inf.ua/save/2020/22-23.10.2020/%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%86.pdf>

8. Алексєнко-Лемовська Л. В. Особистісна та професійна готовність психолога до проведення експертизи. *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації»*, 27-29 січня 2021 року, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ, 2021. С. 117-121.
9. Гірняк А. Н., Гірняк Г. С. Діалогічна взаємодія учасників освітнього процесу, як передумова та гарантія його ефективності. *Guarantees and protection of fundamental human rights as the integral element of integration of Ukraine on the EU : monografia zbiorowa. Olsztyn (Polska) : Wydział Prawa i Administracji UWM w Olsztynie*, 2019. S. 105 – 117.
10. Григус І.М., Самороков В.О., Цимбалюк В.І., Цимбалюк О.В., Сахнюк В.В. Судова психіатрія та судово-психіатрична експертиза : навч. посіб. / за ред. І.М.Григуса. Львів : ФОРМ ПІЧА С.В., 2018. 119 с.
11. Дручек О. В. Профайлінг як метод забезпечення державної безпеки і громадського порядку: проблеми застосування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 1. Том 2. С 132 – 136.
12. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність / Іван Данилюк, Антон Курапов, Ілья Ягієв. Київ: АртЕк, 2019. 432 с.
13. Задорожня Ю.А. Судово-психологічна експертиза в адміністративному процесі. *Актуальні проблеми державотворення, правотворення та правозастосування: матеріали наук. семінару*. Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 133-134.
14. Крюкова М.А., Єлховський І.В. Судово-психологічна експертиза (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології) М.А. Крюкова. Одеса: Фенікс, 2021. 61 с.
15. Матейко Н.В., Лисак О.А. Клініко-психологічна компетентність фахівця при проведенні судово-психологічної експертизи. *Криміналістика і судова експертиза*. 2020. Випуск 65. С. 643–653.
16. Назаров О.А. Проблемні аспекти застосування спеціальних психологічних знань задля відшкодування моральної шкоди в Україні за наслідком військового озброєного нападу російської федерації. *Актуальні питання судової психологічної експертизи у справах за позовами про відшкодування моральної шкоди : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф.* Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2022. С. 96-102.
17. Подільчак О. М. Кримінологічний профайлінг – реалізація вчення про особу злочинця. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/4_2017/part_2/34.pdf
18. Притула О. А. Життєва стійкість експерта-психолога в умовах військового стану. *Наукові перспективи*. Київ, 2024. № 4 (46). С. 1362 – 1371. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11056>
19. Криміналістика і судова експертиза : міжвід. наук.-метод. Збірник. *Міністерство юстиції України, Київ. н.-д. ін-т судових експертиз*. Київ, 2018. Вип. 63(2). – С. 472–475. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2018_63\(2\)_66](http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2018_63(2)_66)
20. Психолого-педагогічна експертиза : хрестоматія / укладачі: С. П. Дерев'яноко, Ю. В. Примака. Чернівці: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2021. 280 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/7331/1/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0.pdf>
21. Руль Ю. В., Мартинова Т. О. Психологія профайлінгу : навч. посіб. Київ : ДП Вид. дім «Персонал», 2018. 236 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psih_profailingu.pdf
22. Соціальна психологія в Україні : довідник / за ред. М. М. Слюсаревського; упоряд. І. І. Ревера, С. Є. Фіськович; Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. 2-ге в ид., перероб. і допов. Київ : Талком, 2019. 324 с.
23. Стрельнікова Л. В. Методика судово-психологічної експертизи/психологічного дослідження визначення наявності моральної немайнової шкоди, розміру відшкодування/компенсації за моральну шкоду, її наслідки. Київ : ПП «ПФ «Фоліант». 2021. 180 с.
24. Телійчук В. Г., Зінченко С.С. Щодо застосування профайлінгу в оперативно-розшуковій діяльності підрозділами кримінальної поліції Національної поліції України. *Юридичний бюлетень*. Вип. № 12. 2020. С.184–193.
25. Черезова І. О. Психологічна експертиза: навч. посіб. Бердянськ: БДПУ, 2018. 262 с.

26. Яблонський А. І. Гуманітарно-психологічна експертиза в контексті професійної діяльності психолога. *Теорія і практика сучасної психології: зб. наук. праць*. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2019. № 5, т. 1. С. 81–86.
27. Яровий Т. С. Роль профайлінгу в любітській діяльності: державно управлінський аспект. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. Електронне видання: www.dy.nauka.com.ua № 10, 2020. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/10_2020/38.pdf
28. Profiling, Cambridge Dictionary : веб-сайт. URL: <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/profiling>
29. Przemyslaw Ziolkowski Licea profilowane – sukces czy porazka? URL: <https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/20734/Strony%20od%20pz-zn6-drukarnia-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
30. Top Video Surveillance Trends to Watch in 2018. *Security Sales & Integration* : веб-сайт. URL: <https://www.securitysales.com/surveillance/top-video-surveillance-trends-2018>
31. United States Department of Homeland Security / a budget for america's future 2021. *The White House* : веб-сайт. URL: https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/02/budget_fy21.pdf?fbclid=IwAR22bkjfuyP2uq50rHy7NEOp5DKTRH5q3efKxxqLKxqN9vW650MPmGk2hQo
32. Wojciszke Bogdan *Psychologia społeczna*. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2021. 636 s.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Психологічна експертиза» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань, залік

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (8 занять, 10 тем – 6 оцінок).		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу, щодо покращення комунікабельності у проведенні психологічної експертизи.	Оцінювання презентації на одну з тем із запропонованої тематики на основі опрацьованої додаткової навчальної і наукової фахової літератури.	10 тестів по 2 бали і два теоретичні розгорнені питання, які оцінюються по 40 балів.
2. Модульний контроль 1 проводиться на 8 практичному занятті. Оцінка за Модульний				

контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: два теоретичні питання по 20 балів, два визначення по 10 балів і 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали.			
--	--	--	--

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом